Ἔτος 17ον — Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 1904 — Ἀριθ. 798

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν Φρ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
27-ὁδὸς Πανεπιστημίου-27

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' κάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ὀκτὼ ἡμερῶν.

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς κ.κ. ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρ εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶ
Κ^ης ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό γραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ ὸσ ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγρα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμον τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶν δεκτά. - Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶ εἰς τὰς Κυρίας γίνετα δεκτή

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσ γραμματοσημον 50 λεπτῶ πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αἱ ἔνδοξοι γυναῖκες. Μία ἑκατονταετηρίς. — Τὸ ἔργον τοῦ Συνεδρίου τοῦ Βερολίνου. — Αἱ κυρίαι τοῦ Συνεδρίου πρὰ τῇ αὐτοκρατείρᾳ. — Ἡ ἀποχαιρετήριος ἐσπερίς. — Ἡ Γυναικεία ἀγωγή. Μελέτη τοῦ κ Βικέλα. — Αἱ γυναῖκες τῶν Ἰνδιῶν (ὑπὸ δος Εἰρήνης Νικολαΐδου) — Ὁ συρμὸς εἰς τὸ Longchamps (ὑπὸ Παρισινῆς). - Ἀπο τὸ ταξείδι μου. Αἱ γυναῖκες τῆς Ρώμης. — Ἀλληλογραφία. Συνταγαί. — Εἰδοποιήσεις. Ἐπιφυλλίς

ΑΙ ΕΝΔΟΞΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΜΙΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

Κλαίω μίαν νεκρὰν καὶ χαιρετῶ μίαν ἀθάνατον ! Μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις ἀπεχαιρέτα ὁ ΒίκτωρΟύγγὼ τὴν Georges Sand νε κράν. Ἀλλὰ δὲν ἦτο βεβαίως ἀνάγκη τῶν λόγων τοῦ μεγάλου ποιητοῦ, ὅπως ἀναγορευθῇ ἀθάνατος ἡ ἐξοχωτέρα ἴσως μυθιστοριογράφος τοῦ λήξαντος αἰῶνος. Ἡ Georges Sand εἶχεν ἤδη ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀθανασίαν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ φιλολογικοῦ σταδίου της καὶ τὸ μέγα καὶ ἀπέραντον ἔργον της ἐνέχει ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ὑπεροχῆς, ἣν ἀνεγνώριζαν εἰς αὐτὴν καὶ οἱ ἐχθροί της ἀκόμη.

Τόσον δὲ εἶχε συνείδησιν τῆς ἀξίας της, ὥστε ἂν καὶ αἱ περὶ γυναικὸς ἰδέαι τῆς ἐποχῆς της ἦσαν πολὺ ὀπισθοδρομικαί, ὅμως δὲν ἐδειλίασε νὰ ζητήσῃ, ζῶσα ἔτι, νὰ λάβῃ θέσιν μεταξὺ τῶν ἀθανάτων. Ἡ θέσις μου εἶναι εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἔγραφε καὶ εἶχε κάμει ὅλα τὰ διαβήματα, ὅπως γίνῃ Ἀκαδημαϊκή. Ὅταν δὲ ἀπερρίφθη ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν, ἐδημοσίευσεν ἔντονον διαμαρτυρίαν κατὰ τῶν Ἀκαδημαϊκῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Διατί ὄχι αἱ γυναῖκες εἰς τὴν Ἀκαδημίαν», εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέφραζεν ὅλον της τὸ παράπονον καὶ ὅλην της τὴν ἀγανάκτησιν διὰ τὴν γινομένην εἰς τὸ φῦλόν της ἀδικίαν. Ἡ δόξα ἔλεγε, δὲν διακρίνει γένη, καὶ οἱ Ἀκαδημαϊκοὶ οἱ καταψηφίσαντες τὴν εἰσαγωγήν μου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν θὰ εἶναι πολὺ κατώτεροί μου καὶ ἐφοβήθησαν μήπως ἐπισκιασθῶσιν ἀπὸ μίαν γυναῖκα.

Μεθ' ὅλην ἐν τούτοις τὴν ἀντίπραξιν τῶν Ἀκαδημαϊκῶν τὸ ὄνομα τῆς Georges Sand ἐπιζῇ καὶ θὰ ἐπιζήσῃ τῶν αἰώνων καὶ ὁ πρὸς αὐτὴν θαυμασμὸς τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος, ἀδιακρίτως ἐθνικότητος, εἶναι τίτλος καλλίτερος τῶν κατὰ συνθήκην τίτλων τῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ Georges Sand εἶχε κάμει ἀρχὴν τοῦ φιλολογικοῦ σταδίου της ὡς ἐπιφυλλιδογράφος τοῦ Journal des Debats, τῆς σοβαρωτέρας ἴσως ὅλων τῶν γαλλικῶν Ἐφημερίδων καὶ διετήρησε τὸν τίτλον αὐτὸν καὶ τὴν συνεργασίαν της μέχρι σχεδὸν τοῦ γήρατός της.

Ἀπὸ τὰς στήλας τῆς ἐπιφυλλίδος τῆς Ἐφημερίδος ταύτης ἐπέρασαν, πρὶν ἢ ἐκδοθοῦν εἰς τόμους, ὅλα σχεδὸν τὰ μυθιστορήματα τῆς πολυγραφοτέρας τῶν μυθιστοριογράφων τοῦ τελευταίου αἰῶνος, ἡ ὁποία ὑπῆρξεν ἀμίμητος καὶ ἀπαράμιλλος εἰς πλουσίαν, ὡραίαν καὶ γόνιμον εἰς ἰδέας γενναίας καὶ μεγάλας φιλολογικὴν ἐργασίαν. Ἑκατὸν ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τῆς γεννήσεως τῆς Georges Sand καὶ ἡ Γαλλία εἰς ὅ,τι ἔχει σήμερον ἐπιφανὲς καὶ ἐπίλεκτον, ἑώρτασε τὴν ἐπετηρίδα αὐτὴν τῆς μεγάλης συγγραφέως δι' ἑνὸς προσκυνήματος εἰς Nohadn καὶ διὰ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς προτομῆς της.

Οἱ λόγοι βεβαίως δὲν ἔλειψαν εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν καὶ τὰ ἐγκώμια καὶ οἱ ἔπαινοι διὰ τὴν γυναῖκα τῶν γραμμάτων ἀπησχόλησαν τὸν γαλλικὸν τύπον ἐπὶ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους. Ἡ Georges Sand ὑπῆρξεν ἡ ἡρωὶς τῶν ἡμερῶν αὐτῶν καὶ περὶ τὸ ὄνομά της ἡ δόξα ἐπτερύγισε καὶ πάλιν καὶ περὶ τὸ εὐρὺ μέτωπόν της ἡ δάφνη ἔπλεξε διὰ

μίαν ἀκόμη φορὰν τὸν στέφανον τῆς τιμῆς καὶ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν μεταγενεστέρων γενεῶν τοῦ πνεύματος.

Ἀλλὰ μαζὶ μὲ τὰ ἐγκώμια καὶ μὲ τὰ ἀγάλματα καὶ μὲ τὰς δάφνας ἐχύθη καὶ ἀρκετὴ μελάνη εἰς ἀποκάλυψιν ἀγνώστων σημείων τοῦ ἰδιωτικοῦ παρελθόντος τῆς γυναικός, ἡ ὁποία εἶχε λησμονήσει ἐν τῇ ζωῇ, ὅτι ἡ κοινωνία ἡ τόσον ἐπιεικὴς διὰ τὰς ἀδυναμίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν εἶναι ἀνιλεὴς διὰ τὰς ἀδυναμίας τῶν μεγάλων γυναικῶν.

Ἡ ἰδιωτική της ζωή, διὰ τὴν ὁποίαν τόσον εἶχαν ἀσχοληθῆ οἱ σύγχρονοί της, καὶ ἡ ὁποία δίδει τὸ μέτρον τοῦ φιλελευθέρου καὶ ἀνυποκρίτου χαρακτῆρός της, ἔγινε καὶ πάλιν ζήτημα τῆς ἡμέρας καὶ ὄχι μόνον ἄρθρα ἐφημερίδων ἐδημοσιεύθησαν ἐπ' αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ βιβλία ὁλόκληρα, πλήρης καὶ αὐθεντική, ὡς λέγεται, ἡ ἀλληλογραφία της μετὰ τοῦ Alfred de Musset.

Τὸ ὄνομα τῆς μεγάλης συγγραφέως διασύρεται οὕτω καὶ πάλιν δι' ἑκατοστὴν φορὰν καὶ τὰ αἰσθήματα καὶ τὰ ψυχικὰ πάθη τοῦ παρελθόντος καὶ αἱ ἀδυναμίαι, εἰς ἃς καὶ οἱ μετριώτεροι τῶν ἀνθρώπων ὑπόκεινται, καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἀπόρρητον εἶνε καὶ ὀφείλει νὰ εἶνε σεβαστόν, ἀποκαλύπτονται πρὸ τοῦ πολλοῦ κοινοῦ, χάριν εἰς τὴν ἐπιχειρηματικότητα τῶν αἰωνίων κερδοσκόπων.

Ἡ ψυχὴ τῆς Georges Sand ἀπογυμνόνεται διὰ τῆς ἀλληλογραφίας αὐτῆς καὶ ἡ ἀνατομία τῶν αἰσθημάτων της καὶ τῶν ἰδιαιτέρων λογισμῶν της ἐκτίθενται ἀπροκαλύπτως εἰς τὴν περιέργειαν τῶν πολλῶν καὶ τῶν ἀδιαφόρων. Καὶ τοιουτοτρόπως ἐξευτελίζεται καὶ ὑβρίζεται ἡ μνήμη τῆς γυναικός, ἡ ὁποία τόσον μεγάλη καὶ τόσον γεννικία ὑπῆρξε διὰ τὴν ἀσθενῆ ἀνθρωπότητα καὶ ἡ ὁποία τόσον διὰ τοῦ ἔργου της ἐζήτησε νὰ μεταδώσῃ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν γενναιότητα τῆς ψυχῆς της καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

Συγχρόνως μὲ τὸ Γυναικεῖον Συνέδριον ἐγένετο ἐν Βερολίνῳ καὶ ἡ γενικὴ κατὰ τετραετίαν συγκροτουμένη Συνέλευσις τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως τῶν Γυναικῶν. Ἡ τέως Πρόεδρος αὐτῆς κ. May Writt Sewal κατέθηκε τὴν ἀρχήν, ἀφοῦ ἔδωκε λογοδοσίαν τῆς πεντατετοῦς δράσεώς της, καθ' ἣν πολλὰ τὰ καλὰ ὑπὸ τὴν προεδρείαν της ἐπετελέσθησαν. Καὶ τὸ κυριώτατον πάντων ἡ ἵδρυσις ἀπανταχοῦ σχεδὸν τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἑνώσεων ἐθνικῶν, αἱ ὁποῖαι ἀντιπροσωπεύονται εἰς τὴν Παγκόσμιον Γυναικείαν Ἕνωσιν.

Κατὰ τὰς νέας ἀρχαιρεσίας Πρόεδρος ἐξελέγη ἡ καὶ πρὸ πενταετίας τοιαύτη Lady Aberdeen, Σκωτίς, σύζυγος τοῦ Ἀντιβασιλέως τοῦ Καναδᾶ λόρδου Aberdeen, γυνὴ ὑπερόχου δράσεως καὶ μεγάλης καρδίας. Ἀναπληρωματικὴ πρόεδρος ἐξελέγη ἡ κ. Marie Stritt ἐκ Δρέσδης, καὶ ἀντιπρόεδροι αἱ κ. κ. Hierta Retzin ἐκ Σουηδίας καὶ Julie Siegfried ἐκ Γαλλίας. Καὶ μέλη τοῦ Συμβουλίου ἀνὰ μία ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἑνώσεων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῆς Αὐστρίας, τῆς Ἑλβετίας καὶ **τῆς Δανίας.**

Αἱ ἐκλογαὶ αὗται ἔχουν μεγίστην σημασίαν διὰ τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ ἐπὶ τῆς δράσεως τῶν γυναικῶν τοῦ κόσμου. Ἡ λαίδη Aberdeen ἄλλως τε ἐδήλωσε εἰς τὸν εὐχαριστήριον ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ της λόγον της, ὅτι καὶ ἡ Διεθνὴς Ἕνωσις τῶν γυναικῶν καὶ τὰ κατὰ τέτραετίαν συγκαλούμενα Διεθνῆ Συνέδρια σκοποῦν νὰ ὑπομιμνήσκουν μᾶλλον εἰς τὰς γυναῖκας ποῖα εἶναι τὰ καθήκοντά των, παρὰ νὰ καθορίζουν καὶ ἐξασφαλίζουν ὑπὲρ αὐτῶν δικαιώματα. «Ἐάν, εἶπεν ἡ λαίδη Aberdeen εἰς τὸν ἐν τῷ Συνεδρίῳ λόγον της, αἱ γυναῖκες θέλουν νὰ ἐξασκοῦν ἐπιρροήν τινα ἐπὶ τῆς κοινωνίας, ἀνάγκη νὰ ἔχουν πρωτίστως συνείδησιν πλήρη τῶν μεγάλων καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεών των, ἀνάγκη νὰ μελετοῦν τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος καὶ τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὰς δύο βάσεις τῆς κοινωνικῆς ἐπιστήμης. Αἱ γυναῖκες ἐξέρχονται ὁλονὲν τῶν στενῶν ὁρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων τὰς ἐφυλάκιζε τὸ παρελθόν. Ὁλονὲν κατακτοῦν ἔδαφος ἐλευθερίας, ὁλονὲν κερδίζουν σημεῖα δράσεως εὐεργετικὰ διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀσκηθοῦν, νὰ καταρτισθοῦν, νὰ προπαρασκευασθοῦν καταλλήλως, ὅπως ἡ δρᾶσίς των ἀποβῇ τελεσφόρος καὶ ἀποτελεσματική.

«Ὅταν αἱ γυναῖκες φθάσουν εἰς τὸ σημεῖον νὰ δύνανται νὰ ἐμβαθύνουν εἰς τὴν ψυχὴν ὅλων τῶν κύκλων τῆς κοινωνικῆς κλίμακος, ὅταν ὁ ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ δὲν εἶναι δι' αὐτὰς γρῖφος, ἀλλ' ἄνθρωπος ἄξιος μελέτης, μορφώσεως καὶ ὑποστηρίξεως εἰς τὴν πάλην τῆς ζωῆς, τότε καὶ εἰς τὴν οἰκογένειαν ἡ δρᾶσις τῆς γυναικὸς θὰ ἀποβῇ εὐεργετική. Γυναῖκες τοιαῦται θὰ διδάξουν πρωτίστως εἰς τὰ τέκνα των τὸ αἴσθημα τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

Τὸ ἐν τῷ μέλλοντι καθῆκον τῆς γυναικὸς δὲν εἶναι ἡ ἐκδίκησις διὰ τὰς ἀδικίας, ἃς ὑπέστη τὸ φῦλόν της, ἀλλὰ ἡ βελτίωσίς της ἐν πᾶσιν, εἰς σημεῖον ὥστε νὰ ἀνέλθῃ εἰς παράγοντα κοινωνικόν, δυνάμενον νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος».

Εἶναι περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ λόγος αὐτὸς τῆς εὐγενοῦς λαίδης ἐχειροκροτήθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους καὶ τῶν δύο φύλων καὶ ὅτι κατενοήθη ἐπὶ τέλους τί σκοποῦν αἱ γυναῖκες παρ' ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν τί ζητοῦν τὰ συνέδρια καὶ οἱ διεθνεῖς συνασπισμοὶ τῶν γυναικῶν καὶ οἱ ὁποῖοι φαντάζονται ἐν τῇ μωρᾷ των πραγμάτων ἀντιλήψει ὅτι αἱ δρῶσαι ὑπὲρ τῆς προόδου γυναῖκες, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον θὰ γίνουν τόσον ὅμοιαι μὲ τοὺς ἄνδρας, ὥστε νὰ ἀποκτήσουν καὶ ὅλα τὰ ἐλαττώματα αὐτῶν.

Ἄλλως τε καὶ αὐτὰ τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἠσχολήθη τὸ συνέδριον, δίδουν ἀρκετὴν ἰδέαν τοῦ εὐεργετικοῦ προγράμματος τῆς γυναικείας δράσεως. Πρῶτον θέμα, συζητηθὲν ἐπὶ τετραήμερον, ὑπῆρξε τὸ περὶ ἀνατροφῆς τῆς γυναικός. Διάφοροι ρήτορες γερμανίδες καὶ ξέναι ἔλαβον ἐπ' αὐτοῦ τὸν λόγον, συζητήσεις ἐμβριθέσταται ἐπηκολούθησαν καταλήξασαι εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ παρεχομένη εἰς τὴν **γυναῖκα ἀνατροφὴ ὀφείλει νὰ τείνῃ πρὸς τὴν ἐλευθερίαν τῆ**ς

ἀνθρωπότητος καὶ δι' αὐτῆς πρὸς τὴν τελειοποίησιν τῶν ἀτόμων.

Δεύτερον θέμα, συζητηθὲν ἐπίσης εἰς ἴδιον τμῆμα, ἀναφέρεται εἰς τὴν ἠθικὴν σπουδαιότητα, τὴν ὁποίαν ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς γυναικὸς ἡ οἰκονομικὴ ἀνεξαρτησία.

Τὸ τρίτον θέμα ἀναφέρεται εἰς τὰ κοινωνικὰ καθήκοντα τῆς γυναικὸς καὶ εἰς τὰς εὐθύνας, αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐξ αὐτῶν. Εἰς τὸ τμῆμα τοῦτο συνεζητήθη τὸ πολὺ ἐνδιαφέρον ζήτημα «*τῆς σωματεμπορίας τῶν λευκῶν*» δηλ. τῆς ἀσυστόλου ἐκμεταλλεύσεως τῆς γυναικὸς ἀπὸ τὰ παιδικά της ἔτη, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλονται τόσαι ἐξαφνίσεις αἰφνίδιοι παιδῶν ἀπὸ δέκα ἕως δέκα ἓξ ἐτῶν. Τὸ ἐμπόριον τοῦτο ἐνεργεῖται παρὰ συστηματικῶς ὠργανωμένων ἑταιριῶν, αἱ ὁποῖαι διὰ πρακτόρων μυστικῶν καὶ εἰδικῶν μέσων πωλοῦν εἰς Κωνσταντινούπολιν, Αἴγυπτον καὶ ἄλλα μεγάλα κέντρα τὴν ἀγνὴν καὶ ἄδολον παιδικὴν ἡλικίαν.

Εἰς τὸ τελευταῖον τμῆμα συνεζητήθη καὶ ἐξητάσθη τὸ θέμα: Ποῖα εἶναι τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα αἱ γυναῖκες ὀφείλουν νὰ διεκδικοῦν ὡς σχετιζόμενα φυσικῶς, μὲ τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις των.

Εἰς τὸ τμῆμα τοῦτο ἀπεφασίσθη ἡ ἵδρυσις Διεθνοῦς Συνδέσμου γυναικῶν, ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ κανονίζονται αἱ ἐνέργειαι τῶν ἀπανταχοῦ γυναικῶν, τῶν ἐργαζομένων ὑπὲρ τῆς πολιτικῆς βελτιώσεως τῆς θέσεώς των.

Αὐτὰ εἶνε τὰ θέματα, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐγένοντο ἀνακοινώσεις καὶ συζητήσεις ἐπὶ δώδεκα συνεχεῖς ἡμέρας, συμπεριλαμβανομένων εἰς αὐτὰς καὶ τῶν ἡμερῶν τῶν συνεδριῶν τῆς Παγκοσμίου Ἑνώσεως τῶν Γυναικῶν καὶ τοῦ ἀρτισυστάτου συνδέσμου τῆς πολιτικῆς θέσεως τῶν γυναικῶν.

Αἱ κυρίαι αὗται εἰργάσθησαν κατὰ μέσον ὅρον ὀκτὼ-δέκα ὥρας καθ' ἑκάστην, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ εὗρον καιρὸν νὰ διοργανώσουν καὶ ἑορτάς, νὰ μεταβοῦν εἰς ἐπίσκεψιν διαφόρων γυναικείων ἱδρυμάτων, νὰ λάβουν μέρος καὶ εἰς συμπόσια καὶ εἰς ἐπισήμους ὑποδοχάς.

Αἱ κυρίαι τοῦ Συνεδρίου παρὰ τῇ αὐτοκρατείρᾳ

Πλὴν τῆς ἐπισήμου ὑποδοχῆς τῆς πριγκηπίσσης τῆς Πρωσσίας Ἑρμινίας ἐγένετο καὶ ἄλλη ἔτι σπουδαιοτέρα, περιορισθεῖσα ὅμως εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν τῶν ἐπιφανεστέρων ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως. Ἡ Α. Μεγαλειότης ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας ἐδέχθη ἐπιτροπὴν ἐκ δέκα πέντε κυριῶν, αἱ ὁποῖαι ὑπέβαλαν πρὸς Αὐτὴν τὰ σέβη των καὶ ἐξέθεσαν εἰς ὀλίγας λέξεις τὸν σκοπὸν τοῦ Συνεδρίου καὶ τῶν Διεθνῶν Συνδέσμων τῶν Γυναικῶν. Αἱ κυρίαι αὗται ἐπεκαλέσθησαν τὴν ὑψηλὴν ἐπέμβασιν τῆς Α. Μεγαλειότητος ἐπὶ ζητημάτων μεγίστης σπουδαιότητος διὰ τὴν ἠθικὴν προάσπισιν τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ οἴκου.

Ἡ ὑποδοχὴ αὕτη τῆς αὐτοκρατείρας ἐνεψύχωσε πολὺ τὰς κυρίας τοῦ Συνεδρίου, ἔδωκε δὲ καὶ πολλὴν βαρύτητα εἰς τὰς ἐργασίας των. Ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε ὅτι αἱ ἐστεμμέναι γυναῖκες τῆς Γερμανίας ἐδείχθησαν πάντοτε εὐνοϊκώτεραι τῶν ἄλλων βασιλισσῶν εἰς τὴν γυναικείαν δρᾶσιν. Ἡ Αὐτοκράτειρα Φρειδερίκου εἶχε πρώτη δώσει τὸ παράδειγμα, δεχθεῖσα εἰς ἀκρόασιν τὴν Ἀμερικανίδα May Writt-Sewal, τὴν τέως πρόεδρον τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως τῶν γυναικῶν καὶ λαβοῦσα μέγιστον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ γυναικείου ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἐνόσῳ ἔζη παρηκολούθει μετὰ ζήλου. Ἡ νῦν Αὐτοκράτειρα, ἂν καὶ συντηρητικωτέρα ἐκείνης καὶ γνησία Γερμανίς, ὅμως ἐμιμήθη τὸ παράδειγμά της καὶ τὴν ὑπερέβη μάλιστα, δεχθεῖσα εἰς ἀκρόασιν τὰς ἀντιπροσώπους ὄχι μόνον τοῦ Συνεδρίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ νεοσυστάτου Πολιτικοῦ Συνδέσμου τῶν Γυναικῶν.

Η ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΤΗΡΙΟΣ ΕΣΠΕΡΙΣ
ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ἡ ἐξ Ἰνδιανοπόλεως τῆς Ἀμερικῆς τέως πρόεδρος τῆς Διεθνοῦς ἑνώτεως τῶν Γυναικῶν κ. May Wrigt-Sewal συνεκάλεσεν εἰς ἑσπερίδα πολλὰς κυρίας, ἰδίᾳ πάσας τὰς ἀντιπροσώπους τῶν ἐθνικῶν ἑνώσεων τῶν διαφόρων κρατῶν, ὅπως παρουσιάσῃ αὐτὰς πρὸς τὸ Νέον Προεδρεῖον καὶ τὸ νέον Συμβούλιον αὐτοῦ.

Ἰδοὺ πῶς εἰς κύριος, ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ Corriere della Sera περιγράφει τὴν ἑσπερίδα αὐτήν:

Πολλαὶ ἐκ τῶν κυριῶν τοῦ Συνεδρίου, συμπεριλαμβανομένων ὅλων τῶν ξένων, προσεκλήθησαν παρὰ τῆς πρώην Προέδρου κ. May-Writt-Séwal εἰς ἑσπερίδα πρὸς πληρεστέραν γνωριμίαν αὐτῶν μετὰ τοῦ νέου προεδρείου τῆς Διεθνοῦς Ἑνώσεως τῶν Γυναικῶν. Οἱ διάφοροι ὅμιλοι ἀποτελοῦν τοὺς πλέον παραδόξους συνδιασμοὺς τῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων. Ἐντὸς ἡμισείας ὥρας ἐγνωρίσθην μὲ τὰς εὐγενεῖς ἀντιπροσώπους τῆς Ἰταλίας, μὲ τὰς κυρίας τῆς Νέας Ζηλανδίας, μὲ μίαν παχύσαρκον Ἰρλανδὴν βαρονίδα, μὲ πολλὰς ξανθὰς Γερμανίδας, μὲ μίαν μελανόφθαλμον καὶ μελανοφορεμένην κυρίαν τοῦ Καναδᾶ, μὲ μίαν μικρὰν καὶ ὠχρὰν μορφήν, νεοφθασμένην ἀπὸ τὴν Νότιον Οὐαλίαν, μὲ μίαν σοβαρὰν κυρίαν ἐξ Ἀργεντίνης, μὲ μίαν ἱεραπόστολον ἐκ Κεϋλάνης, ἡ ὁποία ἵδρυσεν ἐκεῖ σχολεῖον διὰ τοὺς Ἰνδούς, μὲ μίαν κοντοχόνδρουλην Ὀλλανδὴν, μὲ τὰς ἀντιπροσώπους τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, μὲ τὴν Ἀμερικανίδα ἱεροκήρυκα, μὲ μίαν γυναῖκα ἐκ τῆς αἱρέσεως τῶν Μορμόνων, μὲ μίαν σεβαστὴν γραῖαν Ἀγγλίδα, μὲ τὴν λευκὴν σκουφέταν της, πονομοιότυπον τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας, μὲ μίαν ἀνδρογυναῖκα Οὐγγαρίδα κ. λ. π.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ αἱ ἐπισημότητες τῆς ἑσπέρας. Ἰδοὺ ἡ γραῖα μὶς Antony, ἡ ἀρχηγὸς ἀνὰ τοὺς δύω κόσμους τοῦ γυναικείου κινήματος, ἡ φέρουσα ὀγδοήντα τέσσαρας ἀνοίξεις εἰς τὴν ράχιν της, ἡ ὁποία χάριν τοῦ ζητήματος διῆλθεν ἕως τώρα δέκα φορὰς τὸν Ὠκεανὸν καὶ ἡ ὁποία διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς ὑποδοχῆς φέρει φόρεμα ἐρυθροῦν βελούδινον, φόρεμα, ἱστορικόν, ὅπως καὶ ἡ ἰδία. Τὸ φόρεμα τοῦτο φέρει ἀπὸ δεκαετίας πάντοτε εἰς τὰς ἐπισήμους ὑποδοχὰς ὅλων τῶν συνεδρίων, εἰς τὰ ὁποῖα πάντοτε παρευρέθη. Ἰδοὺ ἡ λαίδη Aberdeen, ἡ νέα Πρόεδρος, ἡ εὐγενὴς Σκωτίς, ἡ ὁποία παρουσίασε τὴν νέαν θυγατέρα της καὶ μέλλουσαν διάδοχόν της λαίδην Margerie Gordon ἐπισήμως. Αὕτη ὡραιοτάτη καὶ θαυμασίως ἐνδεδυμένη ὡμίλησε διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο μὲ φωνὴν κάπως τρέμουσαν

ἀλλὰ πολὺ ἀποφασιστικήν. Ἰδοὺ ἡ διάσημος Γερμανὶς βαρωνὶς Von Suttner, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἔγινε τόσον ἔνδοξον μεταξὺ τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς Διεθνοῦς Εἰρήνης.

Μία μόνη δὲν φαίνεται εἰς τὴν ἑσπερίδα αὐτὴν, δημοτικωτάτη μεταξὺ ὅλων, ἡ κ. Church, μαύρη, ἡ ὁποία ὡμίλησε γερμανικὰ ὡς γερμανίς, καὶ ἡ ὁποία διεκρίθη διὰ τὴν ρητορικήν της δεινότητα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ θέματός της περὶ Μαύρων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

Ἐλάχιστοι κύριοι. Σύζυγοι προσηλυτισμένοι εἰς τὰς ἰδέας τῶν γυναικῶν των καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ τύπου. Ἀλλ' ἡ ἑσπερὶς αὐτὴ, ἡ ἀποκλειστικῶς σχεδὸν γυναικεία, ἡ ἀποτελουμένη ἀπὸ γυναῖκας ἐξεχούσας κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν μόρφωσιν, ἐνδεδυμένας μὲ κελαισθησίαν καὶ χάριν, ἦτο ἀπὸ τὰς πλέον εὐαρέστους...

Ἄλλως τε πρέπει νὰ λεχθῇ πρὸς τιμὴν τῶν κυριῶν αὐτῶν, ὅτι, μεθ' ὅλην τὴν ἀνωτέραν δρᾶσίν του, κατώρθωσαν νὰ μείνουν γυναῖκες κατὰ τὴν χάριν, τὴν ἁβρότητα καὶ τὴν κομψότητα. Αἱ ἀκκαλίσθητοι feministes αἱ ἐξανδρισμέναι κατά τε τὸ ἔνδυμα καὶ τοὺς τρόπους ἐμετροῦντο εἰς τὰ δάκτυλα, ἐνῷ τουναντίον φυσιογνωμίαι εὐχάριστοι, σώματα ραδινὰ καὶ μειδιάματα χαριτωμένα ἀκτινοβολοῦσαν ἀνὰ τὰς αἰθούσας τῶν συζητήσεων. Φορέματα ἑλαφρὰ, ἀνοικτῶν χρωμάτων, συχνὰ καὶ ἀνοικτῶν λαιμῶν καὶ βραχιόνων, κομπέλλα ὡραῖα, στολισμένα μὲ ἄνθη, ἄνθη ἄλλως παντοῦ καὶ μοῦρα καὶ ντανιτέλες καὶ φιόγγοι ἐσκόρπιζαν τὴν εὐχάριστον συμφωνίαν των εἰς τὰς σοβαρὰς καὶ ἁβρὰς καὶ πνευματώδεις συζητήσεις. Ἂς εἶναι εὐλογημέναι καὶ ἂς ταῖς συγχωρηθῇ καὶ ἐὰν ζητοῦν ἰσότητα καὶ ἂν ἀκόμη θέλουν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἀνδρικὴν τυραννίαν.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΓΩΓΗ

Εἰς ὅλα τὰ πεπολιτισμένα Κράτη μεγάλη σήμερον καταβάλλεται φροντὶς πρὸς βελτίωσιν καὶ γενίκευσιν τῆς γυναικείας παιδεύσεως. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ζητήματος τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς καὶ τῶν ὑπερβολῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐνίοτε ἄγει ὁ ζῆλος τῶν ὑποκινητῶν καὶ ὑπερασπιστῶν της, εἶνε ἀναντίρρητον ὅτι διερχόμεθα περίοδον μεταβολῆς ὡς πρὸς τὴν θέσιν τῆς γυναικὸς εἰς τὴν κοινωνίαν. Καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην, εἰς χώρας τινὰς περισσότερον, εἰς ἄλλας ὀλίγώτερον ἡ γυνὴ λαμβάνει μέρος ἐνεργότερον ἢ ἄλλοτε εἰς τὴν πάλην τοῦ βίου, συναγωνιζομένη πολλάκις πρὸς τοὺς ἄνδρας εἰς στάδια βιοποριστικά, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἦσαν κλειστὰ δι' αὐτήν, ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐντὸς τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ἐπεκτείνεται ὁ ὁρίζων τῆς δράσεως καὶ τῆς ἐπιρροῆς της. Ὡς συνέπεια τούτου ἐπέρχεται ἡ μεταρρύθμισις τῆς γυναικείας παιδεύσεως εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀνυψωθῇ ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις τῆς γυναικὸς εἰς ἴσην μοῖραν πρὸς τὴν μόρφωσιν τοῦ ἀνδρός, ἢ καθὼς διετυπώθη τὸ ζήτημα εἰς τὴν Γαλλικὴν βουλήν, «νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀνισότης ὡς πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν.»

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ εἴκοσι καὶ πλέον ἐτῶν ἔλαβε μεγάλην ἀνάπτυξιν ἡ ἐκπαίδευσις τῶν θηλέων, —ἰδίως ἡ μέση ἐκπαίδευσις. Ὁ σχετικὸς νόμος ἐπεψηφίσθη τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1880. Ἐκτοτε μέχρι τοῦ 1900, ἱδρύθησαν τεσσαράκοντα λύκεια καὶ εἴκοσι ὀκτὼ σχολεῖα κορασίων. Καὶ εἰς μὲν τὰ λύκεια ἐφοίτων 8131 κοράσια εἰς δὲ τὰ σχολεῖα 3563. Τὸ πρόγραμμα τῆς εἰς τὰ λύκεια διδασκαλίας περιλαμβάνει :

1). Ἠθικὰ (Leçons de Morale).

2. Τὴν Γαλλικὴν καὶ τοὐλάχιστον μίαν ἔτι ξένην γλῶσσαν.

3). Ἱστορίαν τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων φιλολογιῶν.

4). Τὴν Γεωγραφίαν.

5). Ἱστορίαν τῆς Γαλλίας καὶ γενικὴν ἐν συνόψει ἱστορίαν.

6). Μαθηματικά, φυσικὴν καὶ φυσικὴν ἱστορίαν.

7). Ὑγιεινήν.

8. Οἰκιακὴν οἰκονομίαν, ραπτικήν κλ.

9). Γνώσεις τοῦ κοινοῦ δικαίου.

10) Ἰχνογραφίαν καὶ πλαστικήν.

11). Μουσικήν.

12). Γυμναστικήν.

Ὁλόκληρος ὁ κύκλος τῆς ἐγκυκλίου παιδείας περιέχεται εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦτο, παραλείπεται ὅμως ἢ ἐξαιρεῖται ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή. Δὲν ἐξετάζω τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης ἐξαιρέσεως, οὔτε ἐκφέρω γνώμην ἐπ' αὐτῆς. Ἐξηγεῖται ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων εἰς Γαλλίαν πολιτικῶν περιστάσεων τὴν ἐξηγεῖ δὲ συγχρόνως καὶ τὴν ἐκ τῶν λυκείων τούτων ἀποχὴν μεγάλης μερίδος τῶν Γαλλικῶν οἰκογενειῶν.

Ἡ διδασκαλία εἰς τὰ δημόσια ταῦτα παρθεναγωγεῖα γίνεται ὑπὸ καθηγητῶν ἐγκρίτων, μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκαταριθμοῦνται πολλαὶ κυρίαι ἐξόχου ἱκανότητος. Ὑπάρχουν ὅμως πολλοὶ εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ φρονοῦντες, ὅτι ἡ παρεχομένη διδασκαλία ὑπερβαίνει τὰς ἀνάγκας τῆς γυναικείας ἐν γένει παιδεύσεως. Προτοῦ ἐπιληφθῇ ἡ Κυβέρνησις τοῦ ζητήματος τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως τῶν θηλέων, εἶχεν ἱδρυθῇ εἰς Παρισίους ὑπὸ ὁμίλου λογίων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, σχολὴ τοιαύτη (école Sévigné), λειτουργοῦσα εἰσέτι. Ἡ ἀρχικὴ ἰδέα τῶν ἱδρυτῶν ἦτο ἡ ἀποχὴ ἀπὸ δημοσίας ἐξετάσεις καὶ ἡ μὴ ἀπονομὴ διπλωμάτων. Σκοπὸς ἦτο ἡ μόρφωσις ὄχι διδασκαλισῶν, ἀλλὰ μητέρων οἰκογενείας καὶ οἰκοδεσποινῶν. Ἡ ἐπίδρασις ὅμως τῶν Κυβερνητικῶν παρθεναγωγείων ἐπέφερε καὶ εἰς τὴν σχολὴν Sévigné μεταβολὴν τοῦ ἀρχικοῦ προγράμματος. Αἱ μαθήτριαί της ἀπέβλεψαν καὶ αὐταὶ εἰς τὴν ἀπόκτησιν διπλώματος, καθόσον μάλιστα πολλαὶ ἐξ αὐτῶν παρασκευάζονται διὰ τὸ διδασκαλικὸν στάδιον. Ἄλλως, ὑποτίθεται ὅτι βαθμηδὸν ἡ σχολὴ αὐτὴ θ' ἀφομοιωθῇ ἐντελῶς πρὸς τὰ δημόσια λύκεια.

Εἰς τὴν σχολὴν Sévigné ηὐτύχησα νὰ παρευρεθῶ εἰς μάθημα περὶ Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας. Ἐπρόκειτο περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἡ εὔγλωττος καὶ πεπαιδευμένη καθηγήτρια, διακόπτουσα τὴν σειρὰν τῆς παραδόσεως, ἀπηύθυνε πρὸς τὰ κοράσια ἐρωτήματα, εἰς τρόπον ὥστε τὸ μάθημα προσελάμβανε χαρακτῆρα συνδιαλέξεως. Αἱ μαθήτριαι ἦσαν ἡλικίας 13 ἕως 15 ἐτῶν. Αἱ ἀποκρίσεις των ἐμαρτύρουν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μεθόδου τῆς διδασκαλίσσης των. Ἐγνώριζαν τὴν ὑπόθεσιν τῶν διαφόρων διαλόγων τοῦ Πλάτωνος καὶ τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους, καθὼς καὶ τὰς λεπτομερείας τοῦ βίου των καὶ τὰς διαφορὰς προσέτι τῶν φιλολογικῶν των συστημάτων.

Εἰς ἄλλην τάξιν τῆς αὐτῆς σχολῆς ἤκουσα μάθημα φιλοσοφίας. Μία τῶν μαθητριῶν καθημένη ἐνώπιον τραπέζης, παραπλεύρως τῆς ἕδρας τοῦ καθηγητοῦ, ἤρχισε τὴν παράδοσιν. Ἀρίστη ἡ μέθοδος αὐτὴ πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἕξεως τοῦ διδάσκειν. Ἄλλως, ἡ μαθήτρια ἐκείνη προητοιμάζετο διὰ τὸ διδασκαλικὸν στάδιον. Ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν ἡ μαθήτρια ἐξήτασεν, ἀνέλυσε καὶ ἐξήλεγξε τὰ συστήματα, τὰς δοξασίας καὶ τὰς ἰδέας τοῦ Καντίου, τοῦ Σπινόζα καὶ ἄλλων φιλοσόφων. Κατόπιν ὁ καθηγητὴς ἐπροκάλεσε παρατηρήσεις καὶ ἀντιρρήσεις παρὰ τῶν ἄλλων μαθητριῶν καὶ ἐπὶ τέλους ἀνέπτυξεν ὁ ἴδιος τὰ συζητηθέντα, διορθώσας, ὅπου ἦτο ἀνάγκη, τὴν πλάνην τῶν μαθητριῶν του. Ἤκουα μετὰ προσοχῆς καὶ μετὰ θαυμασμοῦ, ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι τὰ τῆς παραδόσεως ἐκείνης ὑπερέβαινον καὶ τὰς γνώσεις μου καὶ τὰς διανοητικάς μου δυνάμεις.

Παρευρέθην καὶ εἰς ἄλλας παραδόσεις εἰς τὸ Λύκειον Μολιέρου. Τὸ Λύκειον τοῦτο εἶναι ἓν ἐκ τῶν πολλῶν λαμπρῶν οἰκοδομημάτων, ὅσα ἡ Γαλλικὴ δημοκρατία ἀνήγειρε χάριν τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ ἐδαπανήθη ἓν ἑκατομμύριον φράγκων! Αἱ μεγάλαι ὑπαίθριοι αὐλαί του περιβάλλονται ἀπὸ στοάς, ὅπου αἱ θύραι τῶν παραδόσεων τοῦ ἰσογείου καὶ τοῦ ἄνω ὀρόφου. Συλλογαὶ φυσικῆς ἱστορίας, ὄργανα φυσικῆς, ἐργαστήρια χημείας πλουτίζουν τὸ κατάστημα. Εἰς τὸ Λύκειον τοῦτο φοιτοῦν 350 περίπου μαθήτριαι, αἱ πλεῖσται διαμαρτυρόμεναι ἡ Ἰσραηλίτιδες.

Τὸ ἓν ἐκ τῶν μαθημάτων, τὰ ὁποῖα ἤκουσα παρεδίδετο ὑπὸ τῆς Δος Dugard, γνωστῆς καὶ ἐκ τῶν ἀξιολόγων παιδαγωγικῶν συγγραμμάτων της. Τὸ θέμα ἦτο: «Τί πρέπει νὰ μάθωμεν καὶ πῶς νὰ μανθάνωμεν». Ἡ χάρις καὶ ἡ ἀκρίβεια τῆς ἐκφράσεως, ἡ γλυκύτης τῆς ἀπαγγελίας, ὁ τιλοῦτος τῶν ἰδεῶν ἀπετέλουν τερπνὴν ὅσιν καὶ διδακτικὴν τὴν παράδοσίν της. Κατὰ τὸ ἐν γένει ἐπικρατοῦν εἰς Γαλλίαν καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης σύστημα, διὰ τῶν ἐρωτημάτων της προκαλεῖ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος σκέψεων τῶν μαθητριῶν της, ἐλαύουσα καὶ ἰδεῶν τῶν δεκαπενταετῶν μαθητριῶν της, ἐλαύουσα οὕτω τὴν προσοχὴν καὶ ἐξεγείρουσα τὴν περιεργειάν των.

Τὸ ἄλλο μάθημα παρέδιδεν ἡ δεσποινὶς Leroux, ἐφάμιλλος καὶ αὐτὴ τῆς συναδέλφου της περὶ τὴν γλυκύτητα τῆς ἀπαγγελίας καὶ τὴν ἔκτασιν τῶν γνώσεων. Ἀνέλυε μίαν σκηνὴν τῆς *Ἀνδρομάχης*, τραγῳδίας τοῦ Ρακίνα. Τὸ θέμα ἔφερεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς ἐπιδράσεως τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐπὶ τῆς ποιήσεως τοῦ Ρακίνα καί, ἐν γένει, ἐπὶ τῆς πνευματικῆς κινήσεως τῆς Γαλλίας κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα. Ἐξητάσθησαν οἱ χαρακτῆρες τῶν προσώπων τοῦ δράματος, ἡ σύγκρουσις τῶν παθῶν, ἡ εὐγένεια τῆς ἐκφράσεως, ἡ ἐπικράτησις εἰς ὅλα τοῦ *μέτρου*, συμμόρφως πρὸς τὰ ἀρχαῖα ὑποδείγματα. Ἦτο ἀδύνατον αἱ μαθήτριαι τοιαύτης διδασκαλίσσης νὰ μὴ ἀγαπήσουν καὶ τὰ ἔργα τοῦ Γάλλου ποιητοῦ καὶ τὰ ἀθάνατα ἔργα τῆς κλασικῆς τῆς Ἑλλάδος περιόδου.

Δὲν ἀναφέρω ἄλλας μου ἐπισκέψεις εἰς παρθεναγωγεῖα τῶν Παρισίων. Εἰς ὅλα ἐπικρατοῦν αἱ αὐταὶ μέθοδοι καὶ τὸ αὐτὸ σύστημα. Ὑπάρχουν, ἐννοεῖται, οἱ θεωροῦντες τὰ προγράμματα καὶ τῆς μέσης καὶ τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ὡς ὑπὲρ τὸ δέον ἐξωγκωμένα· νομίζουν περιττήν, ἂν ὄχι ἐπιβλαβῆ, τὴν μετάδοσιν τύσων γνώσεων εἰς νεάνιδας, τῶν ὁποίων, λέγουν, ἡ ἀποστολὴ εἶναι νὰ γίνουν καὶ καλαὶ μητέρες. Πολλοὶ κατακρίνουν τὴν ἔλλειψιν θρησκευτικῆς ἀγωγῆς καὶ τὴν ἀναπλήρωσιν αὐτῆς διὰ τῶν διδαγμάτων τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς φιλοσοφίας. Ὅπως δήποτε, δὲν ἐναπόκειται εἰς ἡμᾶς νὰ κρίνωμεν διὰ τὰ ἁρμόζοντα εἰς τὴν Γαλλίαν. Δυνάμεθα ὅμως νὰ ἐκλέξωμεν μεταξὺ τῶν ἐκεῖθεν ἀξίων μιμήσεως καὶ νὰ παραλείψωμεν τὰ μὴ προσαρμοζόμενα εἰς τὰ ἤθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὰς ἐθνικὰς ἡμῶν παραδόσεις.

Ἀπὸ τὴν περὶ Γυναικείας Ἀγωγῆς μελέτην τοῦ κ. Βικέλα.

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΙΝΔΙΑΣ

Πρὸς βορρᾶν τῆς χώρας εἰς τὴν δυτικὴν γωνίαν τῶν Ἰμαλαΐων εὑρίσκομεν κατ' ἀρχὰς τὴν περίφημον Cachemire. Ἐκεῖ ἐμπρὸς ἀπὸ μίαν καμπύλην γραμμὴν κορυφῶν ὀρέων χιονοσκεπῶν ἐκτείνονται πεδιάδες καταπράσινοι καὶ ἀνθοστόλιστοι, πολυάριθμοι λίμναι καθρεπτίζουν εἰς τὰ νερά των τὰ θαυμάσια τοπία καὶ πυκνὰ δάση σκεπάζουν τὰ πλάγια τῶν βουνῶν.

Ὁ κάτοικος τῆς Cachemire εἶνε φυσικῶς ὁ ἀληθὴς τύπος τοῦ ἀρκανίου Ἰνδοῦ. Τὸ σῶμά του εἶναι ἀμέμπτου συμμετρίας, προτέρημα τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει οὔτε ὁ Ἰνδὸς τῆς πεδιάδος τοῦ Γάγκου, οὔτε ὁ ἀρκάνιος τῶν κυρίως Ἰνδιῶν. Αἱ γυναῖκες ἰδίως ἔχουν ἐπαξίως καὶ φήμην πραγματικῆς καλλονῆς· δυστυχῶς γηράσκουν πολὺ γρήγορα. Ἠθικῶς ἡ φυλή, ἂν καὶ ἔξυπνη, ὑπολείπεται πολύ, εἶνε διαθέσεως ὄχι εὐχαρίστου καὶ δολίας, καὶ εἰς τὰ χαρέμια τοῦ Ἰνδοστὰν αἱ γυναῖκες τῆς Cachimir, ἄπληστοι, φιλάρεσκοι καὶ φιλήδονοι εἶνε ἐπικίνδυνοι διὰ τὸ δηκτικὸν καὶ φαντασικὸν πνεῦμά των. Μόνον αἱ ὑψηλαὶ τάξεις τῆς κοινωνίας ἀνήκουν εἰς τὸν βραχμανισμόν, τὸ πλῆθος εἶνε μωαμεθανοί.

Τὸ θρησκευτικὸν βιβλίον τῶν Ἰνδῶν εἶνε αἱ Βέδαι, συλλογὴ ἀρχαίων θρησκευτικῶν παραδόσεων, τὰς ὁποίας μελετοῦν οἱ Βραχμᾶνες καὶ ἀπαγγέλλουν τοὺς στίχους των. Δύο αἱρέσεις εἶνε εἰς τὴν χώραν· ἡ μὲν θεωρεῖ τὸν Βισνοῦ ὡς τὴν μόνην πηγὴν παντὸς καλοῦ, ἡ ἄλλη λατρεύει τὸν Σίβα, καὶ ἐξαρτᾷ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ταῖδια αὐτοῦ καλὰ ἔργα, χωρὶς νὰ παραδέχεται τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὴν κοινωνίαν αὐτήν, οἱ γάμοι διὰ πολὺν καιρὸν δὲν ἐγίνοντο παρὰ μεταξὺ ἀνθρώπων τῆς αὐτῆς τάξεως· αὐτὸ ἐξηγεῖ πῶς μερικοὶ τύποι ἔμειναν τόσον καθαροί. Σήμερον τὰ πράγματα ἤλλαξαν, τὰ παλαιὰ ἔθιμα ὑποχωροῦν εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἰδεῶν τῆς Δύσεως, καὶ χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν ὑπανδρεύονται μεταξύ των αἱ διάφοροι τάξεις, ἰδίως ὅπου εὑρίσκουν τὸ συμφέρον των.

Ἡ Ἀγγλικὴ καὶ Γαλλικὴ ἐπιρροὴ κατώρθωσαν ἐπίσης νὰ περιστείλουν μερικὰ βάρβαρα ἔθιμα, καθὼς τὸν φόνον τῶν

παιδιῶν καὶ τὴν ἑκουσίαν θυσίαν τῆς γυναικός. Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὑπῆρχε παράδοσις εἰς τὰς Ἰνδίας νὰ πίπτῃ ἡ χήρα εἰς τὴν πυρὰν εἰς τὴν ὁποίαν ἐκαίετο τὸ πτῶμα τοῦ συζύγου της, ἐκείνη δὲ ἡ ὁποία δὲν τὸ ἔκαμνε, ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς γενικῆς περιφρονήσεως· δὲν ἠδύνατο οὔτε νὰ ξαναϋπανδρευθῇ, οὔτε νὰ φορῇ κανένα στολίδι, βραχιόλια δακτυλίδια ἢ σκουλαρίκια, οὔτε νὰ φορέσῃ κορσέ· εἰς τὴν οἰκογένειαν τὴν μετεχειρίζοντο ὡς παρίαν, τὴν ἐθεώρουν ὡς ὂν ἀκάθαρτον, χωρὶς ν' ἀναφέρωμεν ὅτι τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐκαίετο ὁ σύζυγός της, τὴν ἐκρεμοῦσαν ἀπὸ τὰ πόδια καὶ τῆς ἔκοβαν τὰ μαλλιά.

Ὁ Ἄγγλος διοικητής, Steeman, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μάρτυς θυσίας τοιούτου εἴδους, μᾶς διηγεῖται τὰ ἑξῆς:

Ἡ χήρα ἦτο ἡλικιωμένη ἔχουσα ἀκλόνητον ἀπόφασιν νὰ καῇ ὁ διοικητὴς ἐπῆγε πρὸς συνάντησίν της. Ἐκάθητο μὲ τὸ κεφάλι σκεπασμένο, ἐμπρὸς εἰς ἕνα πιάτο μὲ ρίζι καὶ μὲ ἄνθη καὶ κρατοῦσε εἰς τὰ χέρια της δύο κοκοκάρια. Θέλω τοῦ εἶπε, νὰ ἑνώσω τὴν κόνιν μου μὲ τὴν τοῦ συζύγου μου, πρέπει νὰ μοῦ δώσετε τὴν ἄδειαν· ἕως τότε οὔτε θὰ φάγω οὔτε θὰ πιῶ.» Ἐκύτταξε πρὸς τὸν ἥλιο ὁ ὁποῖος ἀνέτελλε ἐκείνην τὴν στιγμὴν καὶ ἐξηκολούθησεν ἡσύχως: «Πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν ἡ ψυχή μου εἶνε ἐκεῖ ἐπάνω μέσα εἰς αὐτὸ τὸ ἄστρο μαζῆ μὲ τὴν ψυχὴν τοῦ συζύγου μου. Θὰ ἐπιτρέψετε εἶμαι βεβαία τὰ τελευταία λείψανά μου ν' ἀνακατευθοῦν μὲ τὰ ἰδικά του, δὲν θὰ ἐπιμένετε νὰ παρατείνετε τὴν δυστυχίαν μου. Θέλω νὰ ἑνωθῶ μὲ τὸν σύζυγόν μου.»

Εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν ζωήν της, ἡ χήρα ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τοῦ συζύγου της. Ἡ γυναῖκα τῶν Ἰνδιῶν ὅποιας δήποτε κοινωνικῆς τάξεως καὶ ἂν εἶνε δὲν τὸ κάμνει αὐτό, οὔτε ἀκόμη εἰς τὸ δικαστήριον. Ἐὰν ὁ δικαστὴς τὴν ἐρωτήσῃ δι' αὐτό, σιωπᾷ, καὶ ἀπαντᾷ ἢ ἐν ἀπὸ τὰ τέκνα της ἢ κάποιος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς της, ὅπου παρευρίσκονται.

Ἡ χήρα αὐτὴ ἐπρόφερε τὰς τελευταίας λέξεις μὲ τόσην πεποίθησιν ὥστε δὲν ὑπῆρχε ἀμφιβολία διὰ τὴν ἀπόφασίν της. Ὁ διοικητὴς προσεκάλεσε τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς εἶπε: Ἐὰν ἤθελον ἐπισήμως νὰ ὑποσχεθοῦν ὅτι δὲν θὰ ἐπέτρεπον πλέον νὰ γίνῃ αὐτοκτονία εἰς τὴν οἰκογένειάν τους, θὰ τὴν ἐπέτρεπε αὐτὴν τὴν φοράν. Οἱ συγγενεῖς τοῦ τὸ ὑπεσχέθησαν, πρὸς μεγάλην χαρὰν τοῦ θύματος, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀρχίσει ν' ἀνυπομονῇ. Ὅταν ἦλθε ἡ ὥρα ἔλαβε ἕνα φύλλον ἀπὸ τὸ φυτὸν ὅπου συνηθίζουν νὰ μασοῦν, τὸ ἔβαλε εἰς τὸ στόμα της καὶ ἐβάδισε εὔθυμος πρὸς τὸν θάνατον. Ὁ διοικητὴς ἐτοποθέτησε στρατιώτας πέριξ τῆς πυρᾶς διὰ νὰ κρατήσῃ τὰ πλήθη εἰς ἀπόστασιν. Ὅταν ἡ χήρα ἦτο ἑκατὸν μόνον βήματα μακρὰν τοῦ φοβεροῦ σωροῦ τῶν ξύλων, ἔβαλαν φωτιὰ καὶ ἀμέσως οἱ φλόγες ἤρχισαν νὰ φαίνωνται.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

ΚΑΚΟ ΜΑΤΙ

(Συνέχεια)

Ἦτανε ἀργά· ὅλοι οἱ ταξειδιῶτες ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Παῦλο, εἶχανε γυρίσῃ στὸ ξενοδοχεῖο· μιὰ ἀπὸ τὶς δύο ὑπηρέτριες ἡ Γελόσμινα τὸν περίμενε καὶ γιὰ αὐτὸ εἶχε κρεμάσει στὸ λαιμό της διάφορα πραγματάκια ἀπὸ κοράλι. μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτανε καὶ δύο τρία κέρατα. Ὅταν ὁ κ. Ἀσπρομὸν ἐγύρισε, τοῦ ἔδωκε τὸ κερί του χωρὶς νὰ τὸν τὸν κυττάξῃ καὶ ἔφυγε

Ὁ Παῦλος ἐκοιμήθηκε ἄσκημα μὲ ὕπνο ταραγμένο, ὅλη τὴν νύχτα τὸν βασάνιζαν παράξενα ὄνειρα, τὰ ὁποῖα ἦτανε συνέχεια τῶν ὅσων τοῦ συνέβησαν ὅλην τὴν ἡμέρα, ἔβλεπε πρόσωπα νὰ κάνουνε μορφασμοὺς ποῦ ἐξέφραζαν τὸν τρόμο καὶ τὸ μῖσος, ἔπειτα χάνονταν τὰ πρόσωπα καὶ παρουσιάζονταν δύο δάχτυλα, μακρυά, ἀδύνατα, τὰ ὁποῖα ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ σκοτάδι ἔτσι πέρασε ὅλη τὴν νύχτα καὶ τὸ πρωῒ σηκώθηκε ἀνήσυχος, κουρασμένος, σὰν νὰ πρόκειτο νὰ τοῦ συμβῇ κανένα κακό. Ἦτανε τόσο δυστυχὴς ὥστε ἄρχισε ν' ἀμφιβάλλῃ καὶ γιὰ τὴν ἀγάπη τῆς Ἀλίκης· τὸ εὐχαριστημένο ὕφος τοῦ κόντε ἡ καλοσύνη ποῦ μιλοῦσε ἡ νέοδλα αὐτὰ τἀξαναθυμότανε μαζῆ μὲ χίλιες ἐνοχλητικὲς λεπτομέρειες καὶ ἡ στενοχωρία του καὶ κακὴ διάθεσίς του αὔξανε.

Πῆγε λοιπὸν νὰ κάνῃ ἕνα γύρο στὴν Κιάγια γιὰ νὰ διασκεδάσῃ λιγάκι μὲ τὴν ζωηρότητα τῶν ναπολιτάνων ἐμπόρων ποῦφωνάζουνε μὲ ἰδιαίτερο τρόπο, τὰ διάφορα εἴδη ποῦ ἔχουνε νὰ πουλήσουνε, ἀλλ' ὅσες φορὲς στέκονταν σ' ἕνα κατάστημα, οἱ ἔμποροι ἔπερναν ἕνα ὕφος λυπημένο, μουρμούριζαν δύο τρία λόγια καὶ ἔκαναν τὸ συνηθισμένο κίνημα μὲ τὸ χέρι τους σὰν νὰ ἤθελαν νὰ τὸν μαχαιρώσουνε μὲ τὰ δύο ἀνοιχτὰ δάχτυλα.

V III

Ὁ κ. Ἀσπρομόν ἐνόμισε, πῶς ἄκουγε τόσα ἐναντίον του ἀπὸ τὸν ὄχλο τῆς Κιάγιας, γιατ' ἦτανε συνήθεια ἔτσι νὰ ὑποδέχωνται τοὺς ξένους ποῦ περνούσανε ἀπὸ ἐκεῖ, ἀλλὰ τότη ζωηρὴ ἀντιπάθεια, τέτοια φρίκη ζωγραφίζουνταν στὰ πρόσωπα ὅλων ὥστε ἀναγκάστηκε νὰ διακόψῃ τὸν περίπατό του, τὰ λόγια κακὸ μάτι, τὰ ὁποῖα εἶχε καὶ ἄλλοτε ἀκουστὰ τὸν παρακολουθούσανε παντοῦ. Τέλος ἔφθασε σ' ἕνα μαγαζὶ ποῦ πουλούσανε βιβλία· ἐμπῆκε ἐκεῖ καὶ ἄρχισε νὰ φυλλομετρᾷ διάφορα βιβλία, ὅταν ἔπεσε τό μάτι του σ' ἕνα τόμο μὲ τὴν ἐπιγραφή, κακὸ μάτι, ἀμέσως τὰ γράμματα τοῦ φάνηκαν σὰν νὰ ἔβγαζαν φωτιὲς καὶ νόμισε πῶς ἡ τύχη τὸν εἶχε βάλει ἐκεῖ, ἔδωκε στὸν ἔμπορο τὴν ἀξία τοῦ βιβλίου καὶ ἔφυγε τρέχοντας γιὰ τὸ ξενοδοχεῖο του, κλείστηκε στὴν κάμαρά του καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζῃ τὸ βιβλίο, τὸ ὁποῖο θὰ τοῦ ἐξηγοῦσε το μυστήριο ποῦ τὸν περιτριγύριζε.

Ὁ συγγραφέας ἐξηγοῦσε τί εἶνε τὸ κακὸ μάτι, ἀπὸ τί σημάδια μπορεῖ κανεὶς ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν ἄνθρωπο ποῦ τὸ ἔχει, ποιὰ εἶνε τὰ προφυλακτικὰ μέσα, διαιροῦσε ἐκείνους ποῦ ματιάζουνε σὲ διάφορες τάξεις, κατὰ τὸ κακὸ ποῦ μποροῦνε νὰ κάνουνε καὶ ἐν γένει ἔλεγε ὅτι ἀναφέρεται στὸ ἀντικείμενο αὐτό.

Ἂν εἶχε βρῇ τὸ βιβλίο αὐτὸ ὁ κ. Ἀσπρομόν στὸ Παρίσι, βέβαια θὰ τὸ φυλλομετροῦσε ἀπὸ περιέργεια καὶ θὰ γελοῦσε γιὰ τὴν σοβαρότητα μὲ τὴν ὁποίαμιλεῖ ὁ συγγραφέας, ἀλλὰ στὴ Νάπολη στὴν πνευματικὴ κατασταση ποῦ βρίσκονταν, τὸ διάβασε μὲ μυστικὴ φρίκη. Ἂν καὶ δὲν ζητοῦσε νὰ ἐμβαθύνῃ στὴν ἔννοια, τὸ μυστικὸ τοῦ ἄδου παρουσιάζονταν μπροστά του, δὲν ἦτανε πλέον καμμία ἀμφιβολία, εἶχε τὴν κακὴ αὐτὴ δύναμιν νὰ ματιάζῃ ὁποιον ἔβλεπε καὶ νὰ τοῦ κάνῃ κακό, εἶχε ὅλα τὰ σημάδια ποῦ περιέγραφε τὸ βιβλίο. Πῆγε μπρὸς σ' ἕνα καθρέφτη καὶ ἄρχισε νὰ κυττάζεται μὲ ἐπιμονή· ἡ τελειότητα αὐτὴ ἡ ἀνόμοια, τὴν ὁποία ἔκαναν ὁμορφιὲς ποῦ συνήθως δὲν βρίσκονται μαζῆ, τὸν ἔκανε νὰ μοιάζῃ περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ πρὸς τὸν διωγμένο ἀρχάγγελο. Τό βλέμμα του εἶχε κάτι τοῦ φειδοῦ, τὸ τόξον τῶν φρυδιῶν του ἦτανε ἴδιο σὰν κ' ἐκεῖνο ἀπὸ τὸ ὁποῖο πρόκειται νὰ πέσῃ τὸ θανατηφόρο βέλος, ἡ ἄσπρη ρυτίδα τοῦ μετώπου του φαίτουνταν σὰν κλεισμένη πληγὴ καὶ ἡ φοβερὴ κιτρινάδα του ἔκανε νὰ φαίνωνται ποιὸ δυνατὰ τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτά Ὁ Παῦλος αἰσθάνθηκε φόβο γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ τὸν κατέλαβε μία μεγάλη λύπη — Ἦτανε τέρας !—Ἔφερνε πάντα μαζῆ του

Ὅταν εἶδε τὴν φωτιὰ ἑτοίμην ἐσήκωσε τὰ μάτια πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐφώναξε : «Διατί, φεῦ ! πρὶν σὲ συναντήσω ἔπρεπε νὰ περιμένω πέντε ἡμέρας !» Ἅμα ἔφθασε πλησίον εἰς τοὺς στρατιώτας ἔκαμε τὸν γύρον τῆς πυρᾶς, ἐστάθη μίαν στιγμὴν διὰ νὰ προσευχηθῇ καὶ νὰ ρίψῃ ἄνθη εἰς τὴν φωτιὰνἔπειτα ἀνέβηκεν ἐπάνω εἰς τὰ καισόμενα ξύλα καὶ ἐξηπλώθη ὅπως ἐπάνω εἰς κλίνην ἀναπαυτικήν. Ἀπέθανε χωρὶς νὰ προφέρῃ οὔτε ἓν παράπονον. Ὅλον αὐτὸν τὸν καιρὸν ἡ μουσικὴ ἔπαιζε μὲ πολὺν θόρυβον, διὰ νὰ ἐμποδίζῃ ν' ἀκουσθοῦν αἱ τελευταῖαι λέξεις τοῦ θύματος, διότι ὑπάρχει λαϊκὴ πεποίθησις, ὅτι αἱ χῆραι ὅπου καίονται ἔχουν προφητικὸν δῶρον, καὶ φοβοῦνται μήπως ὅ,τι εἶπουν προξενήσει λύπην εἰς τοὺς ζῶντας.

Ἡ πολυγαμία ἀνθεῖ μεταξὺ τῶν Ἰνδῶν, ἀκόμη περισσότερον καὶ ἀπὸ τοὺς Μουσουλμάνους. Καθένας δύναται νὰ ἔχῃ καὶ ἔχει ὅσας γυναῖκας τοῦ ἀρέσει ; ἂς προσθέσωμεν ὅτι ὅτανένας ἄνδρας ἀνωτέρας κοινωνικῆς θέσεως θελήσῃ νὰ νυμφευθῇ μίαν πλουσίαν, ἀλλὰ κατωτέρας τάξεως, εἶνε πάντοτε δι' αὐτὸν συμφέρον, διότι εἰς τοὺς γάμους αὐτοὺς αἱ νύμφαι πληρώνουν ἀκριβὰ τὴν τιμὴν αὐτήν, καὶ ἂν τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ γάμου ἐπαναληφθῇ πολλὰς φορὰς οἱ σύζυγοι πολὺ γρήγορα πλουτίζουν· δὲν τοὺς κοστίζει δὲ τίποτε διότι δὲν εἶνε πάντοτε ὑποχρεωμένοι νὰ πάρουν εἰς τὴν οἰκίαν των τὴν νέαν των σύντροφον· δύνανται νὰ τὴν ἀφήσουν εἰς τοὺς γονεῖς της.

Ἐπίσης οἱ Βραχμάνοι ὅπου ἔχασαν τὴν περιουσίαν των δὲν περιφρονοῦν τὸ εἶδος αὐτὸ τοῦ γάμου, ἂν οἱ δεισιδαίμονες γονεῖς θεωροῦν ὡς εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ.

Πρὸ εἰκοσαετίας μόνον ἤρχισε νὰ γίνεται κάποια ἀντίδρασις εἰς τὴν ὑπερβολὴν αὐτὴν τῆς πολυγαμίας καὶ ἡ διοίκησις χωρὶς νὰ τὸ περιμένῃ εὗρε μεγάλην ὑποστήριξινἀπὸ τὰ Ἰνδικὰ πλήθη. Σήμερον παντοῦὅπου κυριαρχοῦν Ἄγγλοι τὸ κακὸν ἔχει περισταλῇ. Αἱ νεάνιδες τῶν ἀνωτάτων τάξεων ὑπανδρεύονται ὅσον τὸ δυνατὸν ταχύτερον· μόνον μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεώς των μένουν εἰς τοὺς γονεῖς τους. Ἐκεῖναι τὰς ὁποίας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ὑπανδρεύσουν πολὺ νέας, τὰς θεωροῦν ὅτι ἀτιμάζουν τὴν οἰκογένειαν καὶ ἄλλοτε τὰς ἐθυσίαζον εἰς τὴν θεὰν Kali. Σήμερον δὲν γίνεται αὐτό, ἀλλὰ πάντοτε, μὲ ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ ξένου, τὰς θεωροῦν ὡς ἀντικείμενα ἐντροπῆς διὰ τὴν οἰκογένειαν.

Εἰρήνη Νικολαΐδου

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΙ ΣΥΡΜΟΙ ΤΟΥ LONGCHAMPS

Κατ' ἔτος ὁ Παρισινὸς καὶ ξένος κόσμος ἀναμένει τὰς ἱπποδρομίας καὶ τὰ Grand Prix διὰ τὴν ὁριστικὴν ἐμφάνισιν τῶν θερινῶν συρμῶν. Ἐκεῖ συγκεντροῦται ὁ ἐπίσημος καὶ ἡμιεπίσημος κόσμος τῶν γυναικῶν, ἐκεῖ ἐκτίθενται διὰ πρώτην φορὰν ὅλοι οἱ νεωτερισμοὶ τῶν μεγάλων ἡγετῶν τοῦ συρμοῦ.

τὴ δυστυχία καὶ τὸβλέμμα του ἄθελα ὅπου καὶ ἂν ἔπεφτε ἔκανε κακό, ὅση καὶ ἂν αἰσθάνουνται συμπάθεια αὐτοί. Πολλὲς περιστάσεις τῆζωῆς του γιὰ τὶς ὁποίες δὲν εἶχε δώσῃ μεγάλη προσοχὴ καὶ τὶς εἶχε ἀποδώσῃ στὴν τύχη φωτίζονταν τώρα· θυμότανε διάφορα αἰνίγματώδη ἐπεισόδεια τοῦ βίου του, ἀνεξήγητες δυστ χίες, καταστροφὲς τῶν ὁποίων τὴν ἐξήγηση εὗρισκε τώρα καὶ αἰσθάνονταν φρίκη γιὰ τὸ ἄτομό του.

Τὴν μελαγχολία του καὶ ἀπελπησία διαδέχνηκε, ὅλως διόλου ἀντίθετο αἴσθημα, ἄρχισε νὰ γελᾷ μὲ νευρικὸ γέλοιο καὶ εἶπε: «Ἀληθινὰ κατάντησα ἀνόητος καὶ τρελλός!Βέβαια ὁ ἥλιος τῆς Νάπολης μοῦ ἔκανε κακὸ στὸ κεφάλι. Τί θὰ ἔλεγαν οἱ φίλοι τῆς λέσχης στὸ Παρίσι, ἂν μάθαιναν πῶς πῆρα μὲ τόση σοβαρότητα αὐτὲς τὶς δεισιδαιμονίες ;

Ὁ Πάδυ χτύπησε διακριτικὰ τὴν πόρτα.—Ὁ Παῦλος ἄνοιξε καὶ ὁ ὑπηρέτης τοῦ παρουσιάσε πάνω στὸ κομψέτο του, ζητῶντας συγχώρησιν ποῦ δὲν εἶχε ἀσημέ ιο δῖσκο, ἕνα γράμμα τῆς μὶς Ἀλίκης.

Ὁ κ· Ἀσπρομὸν τό ἄνοιξε καὶ διάβασε τὰ ἑξῆς : «Εἶσθε θυμσμένος Παῦλε ; Δὲν ἤρθατε χτὲς βράδυ καὶ ἡ γρανίτα σὰς ἔλυσσε πάνω στό τραπέζι· ὡς τὶς ἐννέα σὲ κάθε κρότο ἀμαξιοῦ εἶχα καὶ μιὰ ἐλπίδα καὶ προσπαθοῦσα νὰ μντέψω ἂν θὰ ἦτανε τό δικό σας ἁμάξι, τέλος ἔχασα κάθε ἐλπίδα καὶ ἄρχισα νὰ γκρινιάζω τὸ θεῖο μου. Θαυμάσατε πόσο ἡ γυναῖκες εἶνε δίκαιες !—Λοιπὸν ὁ καραγκιόζης ἔχη τόσα μεγάλα θέλγατρα γιὰ σᾶς ; γιατὶ ξέρω ἀπὸ τὴν ἀστυνομία μου πῶς περάσατε τὴ βραδιά σας στό Sau-Carlino. Ἀπό τὰ σπουδαῖα ἐκεῖνα γράμματα ποῦ μοῦ εἴπατε δὲν ἐγράψατε οὔτε ἕνα. Γιατὶ νὰ μὴν ὁμολογήσετε καθαρὰ πῶς ζηλέψατε τὸν κόντε Ἀλταβίβα · Σᾶς νόμιζα περισσότερο ὑπερήφανο καὶ ἡ μετριοφροσύνη αὐτὴ ἐκ μέρους σὰς μὲ συγκινεῖ.— Νὰ μὴν φοβεῖστε τίποτα, ὁ κ. Ἀλταβίβα ρους σας μὲ συγκινεῖ.— Νὰ μὴν φοβεῖστε τίποτα, ὁ κ. Ἀλταβίβα ρους σας μὲ συγκινεῖ.— Νὰ μὴν φοβεῖστε τίποτα, ὁ κ. Ἀλταβίβα εἶνε πολὺ ὅμορφος καὶ μένα δὲν μοῦ ἀρέσουνε οἱ Ἀπόλλωνες ποῦ φοροῦν μπρελόκ. Ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ κάνω τὴν ἀδιάφορη καὶ νὰ πῶ πῶς δὲν παρετήρησα τὴν ἀπουσία σας· ἀλλὰ ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς βρίσκω πῶς ὁ καιρός δὲν περνάει, πῶς εἶχα πολὺ κακὴ διάθεσι, πῶς ἤμουνα πολὺ νευρικὴ καὶ λίγο ἔλειλε νὰ δείρω τὴν Βεσὲ ἡ ὁποία γελοῦσε σὰν τρελλή.— Χωρὶς νὰ μπορῶ νά καταλάβω τὴν αἰτία».

Α. W.

Τό γράμμα αὐτό τό παθητικό καὶ κοροϊδευμένο μαζῆ ξαναφερε τὶς ἰδέες τοῦ Παύλου στὴν ἀληθινὴ ζωή. Ντύθηκε, διέταξε νὰ φέρουνε τ' ἁμάξι καὶ ἔφεγε γιὰ τό δρόμο τῆς Ἁγίας Λουκίας.

—Σκαζίκα. τὶ ἔπαθες ; Θὰ κάνῃς κανένα δυστύχημα ! Φώναξε ὁ κ. Ἀσπρομόν στὸν ἁμαξᾶ του. Ὁ ἁμαξᾶς γύρισε γιὰ ν' ἀπαντήσῃ καὶ συνάντησε τό βλέμμα τοῦ Παύλου.— Μιὰ πέτρα ποῦ δὲν εἶχε παρατήρησε πῆγε ἀπό κάτω ἀπό τὴν μπροστινὴ ρόδα καὶ κούνησε τόσο τὴν ἅμαξα ποῦ ἔπεσν ὁ Σκαζίκα ἀπὸ τὴν θέσην του στὸ πεζοδρόμιο χωρὶς ὅμως ν' ἀφιχθῇ τὰ γκέμια,— Εὐκίνητος σὰν μαϊμοῦ ξανέβηκε μ' ἕνα πήδημα στὴ θέση του ἔχοντος στό μέτωπο ἕνα φοβερό πρίξιμο.

— Ὁ διάβολος νὰ μὲ πάρῃ ἂν ξαναγυρίσω ὅταν μοῦ μηλήσῃ ἄλλη φορά, εἶχα ε δίκιο, αὐτος ματιάζει, αὔριο θ' ἀγοράσω ἕνα ζευγάρι κέρατα, εἶπε σιγὰ σιγὰ ὁ ἁμαξᾶς.

Αὐτό τό περιστατικό ἔκαμε ἐντύπωση στόν Παῦλο καὶ τοῦ ξαναθύμησε, ὅσα εἶχε διαβάσῃ γιὰ τό μάτιασμα.

— Ἔχω μεγάλη διάθεση σκέφτηκε, νὰ φύγω ἀμέσως αὔριο ἀπό τόν παράξενο αὐτό τόπο, ἀλλ' ἂν ἔλεγα τοὺς φόβους μου αὐτοὺς στὴν μὶς Word θὰ νελοῦσε, καὶ ἔπειτα τό κλῖμα τῆς Νάπολης εἶνε τ' σο εὐ οἰκό στὴν ὑγεία της. Στὴν ὑγεία της ! ἀλλ' ἦτανε πολὺ καλὰ πρὶν νὰ μὲ γνωρίσῃ ! Ὅλο ζωὴ κι' ὑγεία. Ἡ παρουσία μου τὴν ἔκανε νὰ χάσῃ ταῦραῖα της χρώματα καὶ τὰ μὲ ηλάμψη τῶν ματιῶντης Ἅμα ἔφυγα, ἀμέσως τὰ ξαναπόχτησε.— Ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐκεῖνος ποῦ τὴν σκοτώνω ;—Μιὰ βραδιὰ ποῦ ἤμουνα ἐκεῖ δὲν αἰστάνθηκε τόσο φοβερό πόνο, ποῦ τὰ μάγουλα της κιτρίνισαν, κ' ἔγινε σὰν νεκρή ; Μήπως τὴν ματιάζω χωρὶς νὰ τό θέλω ; — Ἴσως ὅμως γι' ὅλα αὐτὰ νὰ μὴν εἶνε τίποτα ἄλλο παρὰ φυσικὴ κακοδιαθεσία, πολλὲς Ἀγγλίδες ἔχουν προδιάθεση ἀσθένιες τοῦ στήθους.

Τὶς σκεψεις αὐτὲς ἔκανε ὁ Παῦλος σ' ὅλο τό δρόμο. Ὅταν παρουσιάστηκε στὴν ταράτσα, τ' ἀπέραντα κέρατα, τό δῶρο τοῦ κ Ἀλταβίβα ἦτανε τοποθετεμένα ἐκεῖ. Βλέποντας ὁ θεῖος πῶς ὁ Παῦλος τὰ παρατήρησε ἔγινε γαλάζιος, ἦτανε ὁ τρόπος του νὰ κοκκινίζῃ, γιατὶ σ' αὐτόν εἶχε δώσῃ ἐξηγήσεις ὁ Βισέ.

Ἡ Ἀλίκη μὲ κίνημα μεγάλης περιφρόνησης ἔκανε σχῆμα στὴν ὑπηρέτρια νὰ τὰ πάρῃ καὶ κύττα ε τὸν Παῦλο μ' ἀγάπη, θάρρος καὶ πίστη.

—Ἄφησέ τα στὴ θέση τους εἶπε ὁ Παῦλος στὴ Βσέ, εἶνε πολὺ ὡραῖα. (Συνέχεια·)

Φέτος ἡ πραγματικότης ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν Οὐδέποτε συγκέντρωσις κυριῶν ἀπετέλεσε σύνολον ὡραιότερον καὶ θεαματικώτερον. Ἡ ἐπιτυχία αὕτη πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν μεγάλην ἐπικράτησιν τῆς μετάξης δι' ὅλας τὰς τουαλέττας, τοῦ μόνου ὑφάσματος, τὸ ὁποῖον εἰς τὰς ποικιλίας καὶ ἐναλλαγὰς τῶν χρωματισμῶν ἀποτελεῖ ἓν σύνολον ὡραῖον ἁρμονίας καὶ γραφικότητος.

Τὰ γκλασαρισμένα αὐτὰ μεταξωτὰ μὲ τοὺς λεπτοὺς καὶ λάμποντας χρωματισμούς μᾶς ἐπαναφέρουν εἰς τὴν πλέον κομψὴν καὶ χαριτωμένην ἐποχὴν τῆς ἱστορικῆς ζωῆς τῶν ὡραίων μαρκησιῶν, τῶν ἰδανικῶν ὑποκομησσῶν, καὶ τῶν θαυμασίων νεαρῶν βαρονίδων, τῶν ὁποίων τὰ θαυμάσια κάλλη περιέσωσαν μέχρις ἡμῶν τὰ παστὲλ τοῦ Latour... Οἱ ὡραῖοι ταφτάδες μὲ τὰ μικρούτσικα καὶ πολύχρωμα λουλουδάκιά των, μὲ τὰς γραμμὰς καὶ τὰ τετραγωνάκιά των τὰ μόλις διακρινόμενα μᾶς ἐπαναφέρουν εἰς πλήρη δέκατον ὄγδοον αἰῶνα.

Οἱ παρευρεθέντες εἰς τὴν ἑσπερινὴν πρασίνην ἑορτὴν τοῦ Saint Games, περὶ τὸ θέατρον αὐτὸ τῆς πλουσίας βλαστήσεως καὶ τῶν ἀνθίνων ὀργίων ἐνόμιζαν ὅτι εὑρίσκονται εἰς ἑορτὴν τοῦ Τριανὸν ἀπὸ τὴν ὁποίαν μία μόνον μορφὴ ἔλειπεν, ἡ τῆς ἀτυχοῦς Marie Antoinette.

Ὥστε οἱ μέχρι τοῦδε ἐμφανισθέντες συμμοὶ ἐπεκυρώθησαν εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν γυναικείαν συγκέντρωσιν, καὶ ὁ δέκατος ὄγδοος αἰὼν ἐπαναφέρει ἀκάθεκτος τὸ κράτος του εἰς τε τὰ φορέματα, καπέλλα καὶ ἐπανωφόρια, ὡς καὶ εἰς τὰ ἔπιπλα καὶ σκεύη ἀκόμη τὰ ὁποῖα ἤρχισαν νὰ ἐκτοπίζουν τὰ τόσον θριαμβεύσαντα πέρυσι art nouveau.

Χρῶμα ἐπικρατοῦν εἰς τὰ καπέλλα, τὸ λιλὰ ἀνοικτόν. Τὸ κίτρινον καὶ πορτοκαλὶ ἐγκατελείφθησαν, διότι ἔγινε μεγάλη χρῆσις αὐτῶν καὶ ἤρχισαν νὰ φαίνωνται καὶ εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις. Λόγος σπουδαιότατος διὰ νὰ ἐγκαταλειφθῇ παρὰ τῶν κυριῶν τοῦ καλοῦ κόσμου.

Παρισινὴ

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Ὑπάρχει ἓν ρητόν, τὸ ὁποῖον εἰς δύο λέξεις ὁρίζει ποία εἶναι ἡ καλλιτέρη Ἰταλικὴ γλῶσσα. Lingua Toscana in bocca Romana. Δηλαδὴ γλῶσσα Τοσκανικὴ ὁμιλουμένη ἀπὸ Ρωμαίους.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι δὲν ὑπάρχει χώρα ἄλλη εἰς τὸν κόσμον τῆς ὁποίας ἡ γλῶσσα καίτοι μία καὶ ἡ αὐτὴ νὰ εἶναι ἐν τούτοις τόσον ποικίλη καὶ διάφορος ὅσον ἡ Ἰταλική. Πλὴν τῶν διαλέκτων τῶν τοπικῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ δι'αὐτοὺς τοὺς Ἰταλοὺς ἄλλων πόλεων εἶνε ἐντελῶς ἀκατανόητοι, αὐτὴ ἡ κοινὴ Ἰταλικὴ γλῶσσα μεταβάλλεται αἰσθητῶς ὁμιλουμένη παρὰ Νεαπολιτανῶν ἢ Τοσκανέζων ἢ Βενετῶν.

Ἐπερίμενα λοιπὸν μὲ ἀρκετὴν ἀνυπομονησίαν νὰ ἀκούσω ὁμιλουμένην ἀπὸ τὴν ἀριστοκρατικὴν τάξιν τῶν Ρωμαίων τὴν ὡραιοτέραν, φυσικά, Ἰταλικὴν γλῶσσαν. Ἀλλὰ ποῦ νὰ συναντήσῃ τις τὴν ρωμαϊκὴν ἀριστοκρατίαν, εἰς ἐποχὴν μάλιστα, καθ'ἣν ὅλος ὁ καλὸς κόσμος εὑρίσκεται εἰς ἐξοχὰς καὶ ταξείδια.

Ὁ θάνατος τοῦ Πάπα μὲ διευκόλυνε εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Πουθενὰ ἀλλοῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συναντήσῃ τις τὴν ἐκλεκτοτέραν κοινωνίαν τῆς Ρώμης συγκετρουμένην, φλυαροῦσαν, ἀστεϊζομένην, ὅσον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Πέτρου κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς κηδείας.

Αἱ δούκισσαι καὶ αἱ κόμησσαι καὶ αἱ μαρκησίαι μελανειμονοῦσαι διηγκωνίζοντο μέσα ἐκεῖ, μὲ τοὺς μαύρους πέπλους των ἐπὶ κεφαλῆς, μὲ τὰ χρυσᾶ βιβλία των τῆς προσευχῆς ἀνὰ χεῖρας. Ἡ παππικὴ φρουρὰ ὅλη ἐξ εὐγενῶν ὅλη ἐκ τιτλοφόρων καὶ ἄλλοι προσκεκλημένοι ἀπετέλουν ἀναμφιβόλως τὸ ἄνθος τῆς Ρωμαϊκῆς ἀριστοκρατίας.

Πλὴν εἰς μάτην ἐπερίμενα νὰ ἀκούσω ὡραίαν Ἰταλικὴν γλῶσσαν, ὡς ἐπερίμενα ἐπίσης εἰς μάτην νὰ ἴδω ἐκεῖ ὡραίας Ρωμαίας κυρίας. Αἱ εὐγενεῖς δέσποιναι τῆς Ρώμης, αἱ φημισμέναι matrone Romane τῆς ἐνδόξου ἐποχῆς βεβαίως δὲν ὑπάρχουν πλέον, τοὐλάχιστον εἰς τὴν παππικὴν ἀριστοκρατίαν, ἡ ὁποία θεωρεῖται καὶ ἡ ἀρχαιοτέρα κατὰ τὴν εὐγένειαν. Κάθε ἄλλο ἢ παραστήματα ὡραῖα καὶ μεγαλοπρεπῆ καὶ ἐπιβάλλοντα κάθε ἄλλο παρὰ προτομαὶ ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι ἐνέπνευσαν τοὺς καλλιτέχνας τῆς Ἀναγεννήσεως.

Αἱ πλεῖσται ἀναστήματος κατωτέρου τοῦ μετρίου, αἱ πλεῖσται χονδρουλαὶ μᾶλλον καὶ μὲ φυσιογνωμίας κοινοτάτας, αἱ πλεῖσται μὲ φωνὰς ἀξέστους ἀκάμπτους καὶ κακοχρωματισμένας, χωρὶς καμμίαν εὐγένειαν καὶ ἁβρότητα, χωρὶς καμμίαν ἁρμονίαν, ὁμιλοῦσαι Ἰταλικά, ὅπως ὁμιλοῦν εἰς τοὺς δρόμους, μὲ τὸν ἴδιον τόνον καὶ τὴν ἰδίαν προφοράν, τὴν χυδαίαν. Δὲν ἠμποροῦσα νὰ πιστεύσω εἰς ὅτι ἔβλεπα καὶ ἤκουα. Διότι δὲν ἤκουα μόνον κακὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν ἀπὸ τοὺς διαφόρους ὁμίλους, ἀλλὰ διέκρινα ἐκ τῶν μικρολογημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντηλλάσσοντο εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν μόρφωσιν μετριωτάτην γυναικῶν, διὰ τὰς ὁποίας παρῆλθαν τὰ τελευταῖα τοὐλάχιστον πενῆντα ἔτη τῆς γυναικείας προόδου, χωρὶς οὔτε νὰ τὰς ἐγγίσουν κἂν.

Μία ψευδοεβλάβεια, συνισταμένη ὅλη εἰς ἐξωτερικοὺς τύπους, μία περιέργεια ἀκατάσχετος ἐπὶ λεπτομερειῶν ἀναξίων πάσης προσοχῆς, εἶς φανατισμὸς κομματικὸς φθάνων μέχρι χυδαιότητος, ἰδοὺ τὰ γενικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ὁμιλιῶν, τὰς ὁποίας ἤκουα χωρὶς νὰ θέλω, κατὰ τὸ τετράωρον διάστημα τῆς κηδείας καὶ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ Πάπα.

Ὑπῆρχον ἐκεῖ βεβαίως κυρίαι, ἐνδιαφερόμεναι ὑπὲρ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ὑποψηφίου εἰς τὸν Παπικὸν θρόνον, καὶ ὑπῆρχον θηλυκοὶ κομματάρχαι, καταστρώνουσαι σχέδια προπαγάνδας ὑπὲρ τῶν προστατευομένων των. Ὁ νεκρὸς Πάπας ὡμίλει σχεδὸν ἀκόμη ἐκεῖ ἐμπρός των, μέσα εἰς τὰ κατέρυθρα ἀπὸ βυσσίνην μέταξαν ἐνδύματά του καὶ τὴν ὁλόχρυσον μύτραν του· καὶ τὸ εἰς σχῆμα εὐλογίας ἐκτεινόμενον ἀκόμη χέρι του ἐφαίνετο ὡς νὰ εἶχε τὴν δύναμιν καὶ νὰ εὐλογῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ καταρᾶται τοὺς ἀσεβεῖς. Καὶ ὅμως αὐταὶ αἱ ὁποῖαι πρὸ δύω ἡμερῶν θὰ ἔμεναν, τὶς οἶδε, πόσας ὥρας γονυκλινεῖς καὶ προσευχόμεναι διὰ νὰ λάβουν τὴν εὐλογίαν αὐτήν, σήμερον μόνον ὅ,τι δὲν ἐμηκτύριζαν τὸν νεκρόν, διότι τόσον ἐβράδυνε νὰ ἀποθάνῃ καὶ τόσην εἶχε δείξει ζῶν ἐμπιστοσύνην πρὸς καρδινάλιον ἀντιθέτου μερίδος τῆς ἰδικῆς των.

Αἱ ἐπὶ τῆς ἐπικειμένης παπικῆς ἐκλογῆς σκέψεις των, αἱ περὶ τῶν καρδιναλίων γνῶμαι των, ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐξεφράζοντο πᾶν ἄλλο ἢ τὸν φημισμένον ὑπερήφανον καὶ ἀξιοπρεπῆ ρωμαϊκὸν χαρακτῆρα ἐπρόδιδαν. Μάτην ἔφευγα ἀπὸ ὁμίλου εἰς ὅμιλον, μάτην προσεπάθουν νὰ ἀκούσω μίαν λέξιν, μίαν φράσιν ἀπὸ τὰ γυναικεῖα ἐκεῖνα στόματα, ἡ ὁποία νὰ προδίδῃ, νὰ διερμηνεύῃ ἓν ὡραῖον αἴσθημα.

Καὶ ὅταν ἀπὸ τὰς συγκεντρώσεις των ἀπεσπᾶτο μία ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ καλέσῃ ἕνα κόμητα ἢ ἕνα ἐπίσκοπον, καὶ νὰ τὸν φέρῃ θριαμβευτικῶς διὰ νὰ τὸν μυήσῃ εἰς τὰ τεκταινόμενα σχέδια τῶν ἰδικῶν της, ὡμοίαζεν αὕτη πρὸς συνομώτας μᾶλλον καμμίας ὑπόπτου συμμορίας, παρὰ πρὸς κυρίαν φέρουσαν εἰς τὰ οἰκόσημά της λέοντας καὶ ἀετοὺς τὰ σύμβολα αὐτὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν εὐγενῶν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ὄχλου.